

Pensjónsflökja

– Kanningar vísa, at í miðal brúka fólk minni enn ein tíma um árið at kanna sína eftirløn, sigur Jan Otto Holm, fíggjarráðgevandi

NÓGV BRENNNA SEG HEILT ALVORLIGA

TÆÐ ERU NÓGV, SUM BRENNNA SEG, HEILT ALVORLIGA, TÁ IÐ TEY FARA FRÁ VIÐ EFTIRLØN, TÍ TEY HAVA IKKI FYLGT VIÐ, HVØRJA EFTIRLØNARSKIPAN, TEY HAVA

Áki Bertholdsen

Hvat er tað góða eftirlønin. Tað var spurningurin, Jan Otto Holm, fíggjarráðgevandi, viðgjørði á fundi í Kvinnufelagnum nú eitt kvøldið. Spurningurin um eftirløn er ómetaliga fløktur og tór-greiddur, at tað er púra óskiljandi fyri tey allarflestu.

Og brøvini, sum regliuga koma í postkassan frá eftirlønarfeløgnum eru so fløkt og ópedagogisk, at hjá teimum allarfestu kundi tað akkurát tað sama verið skrivað á kinesiskum.

Hetta er kanska ein orsök til, at hóast júst spurningar um eftirlønina, hevur avgerandi týðning fyri ellisárin, vísa kanningar aðra-staðni, at í miðal brúka fólk minni enn ein tíma um árið upp á at kanna sína eftirlønarskipan.

Og tí vísir tað seg oftani, at tá ið dagurin kemur, og fólk skulu hava eftirløn, fáa tey sum vátan vøttin frammaná, tí eftirlønarskipanin var ikki akkurát soleiðis sum tey høvdu væntað.

IKKI YVIRTRYGGJA SEG

– Tá ið vit tosa um pensjónir, er talan um tvey viðurskifti, tryggingar og pensjónsuppsparing, staðfestir Jan Otto Holm.

Hann sigur, at tað vísir seg, at nógv fólk halda seg hava eina góða eftirlønarskipan, men tað vísir seg ofta, at meginparturin eru tryggingar og ikki eftirløn.

– Tað er ógvuliga óheppið, tí ein góð eftirlønarskipan snýr seg sanniliga eisini um uppsparing, sigur hann.

Tummilsreglan hjá honum er, at sum mest av eini eftirlønarskipan skal vera ein uppsparing, men at tryggingin kortini skal vera nøktandi.

– Tað hevur stóran týðning ikki at yvirtryggja seg. Endamálið við eini trygging er ikki at skora kassan, men at hava eina nøktandi trygging, so at tað ber til at liva eitt nøkumlunda vanligt liv, skuldi óhapp ella vanlukka rakt, sum elvir til varandi óarbeiðsføri.

Tað er eisini ein spurningur um, hvussu leingi tryggingin skal vera galdandi. Er hon galdandi, til tú fyllir 60, er hon nakað biligari enn hon er, tá ið hon er galdandi til tú fyllir 67.

– Meiri umfatandi tryggingin er, dýrari er hon, men tað ber eisini til at tekna eina trygging, har dekningurin lækkar stigvíst við aldrinum.

Tað ber eisini seg til at tryggja seg ímóti tíðaravmarkaðum óarbeiðsføri. Tað eru tryggingar, sum geva rætt til eitt ávíst útgjald um mánaðin, so leingi óarbeiðsførið stendur við, men ofta er ein karenstíð upp á trýggjar mánaðir.

MUGU MINNAST TIL NAVNIÐ

Hjá teimum, sum ikki eru gift, hevur tað serliga stóran týðning at minnast til at skriva á tryggingarskjalið, hvør skal fáa tryggingina.

Er ein giftur, er tað hjúnaðfelagin, sum fær tryggingina, men er ein ikki giftur, kann tað enda við at vera ein gomul flamma, sum tú skrivaði á tryggingarskjalið í eini bleytari løtu, sum fer við øllum, tí tú hevur gloymt at broyta navnið.

– Tí er neyðugt at tryggja sær, at rætta navnið stendur á tryggingarskjalinum, leggur Jan Otto Holm afturat.

– Hetta er eisini serliga týðningarmikið, har

fólk liva saman í ógiftum parlagi og kanska hava hús saman. Er skuld í húsnum, og tryggingin fer til onkran heilt annan, tí tú hevur gloymt at broyta navnið, kann makin koma at sita illa í tí, tí hann arvar alla skuldina í húsnum, men onkur annar fer við tryggingini.

Hava tey børn, fer tryggingin til tey, men tey fáa ikki ræðið á henni, fyrrenn tey eru fylt 18 ár og eisini tað kann seta makan, og alla familjuna, í eina ógvuliga ringa støðu.

Jan Otto Holm sigur eisini, at tað er stórir munur á viðurskiftinum hjá kvinnum og monnum. Serliga hjá kvinnum er neyðugt at hugsa um at hava eina góða uppsparing, tí hagtølini vísa, at tær liva longri, og eru virknari nógv longri, enn menn.

– Ofta eru tað fakkfeløg, sum avgreiða pensjónsviðurskiftini fyri limirnar. Ein fyrimunur við hesum er, at tað er eitt sindur biligari og tá verður hvør einstakur ikki biðin um upplýsingar um heilsustøðuna.

Hinvegin kann hvør einstakur ikki broyta eftirlønarskipanir, sum fakkfeløgini standa fyri, men tað ber altíð til at seta seg fyri eyka tryggingum ella eftirløn.